Web dizajn i programiranje

Prof. dr.sc. Dragutin Kermek Sveučilište u Zagrebu Fakultet organizacije i informatike Pavlinska 2, Varaždin 42000 dkermek@foi.hr

12. dio

Programiranje na strani korisnika

Uvod u Javascript jezik i koncept programiranja.

Programiranje događaja.

Razvoj dinamičkih osobina dokumenata.

Objektni model dokumenta (Document Object Model - DOM).

Dozvoljeni izrazi (Regular Expressions - RegExp).

Web 2.0., Ajax

jQuery

Web 2.0

- Web 2.0 je skup ekonomskih, socijalnih i tehnoloških trendova koji zajednički daju bazu za novu generaciju Interneta zreliji, prepoznatljiviji medij koji je karakteriziran sudjelovanjem korisnika, otvaranjem i mrežnim efektima.
- Najbolja praksa:
 - Što prije i što češće objavi
 - Uključi korisnike kao suradnike u razvoju i testere u stvarnom vremenu
 - Opremi svoj proizvod
 - Ubrzano kreiraj nove proizvode
 - Postavi djelovanje kao jezgrenu kompetenciju
 - Koristi dinamičke alate i jezike
- O'REILLY RADAR REPORT Web 2.0 Principles and Best Practices http://www.oreilly.com/catalog/web2report/chapter/web20_report_excerpt.pdf
- Primjeri Web 2.0
 - http://www.google.com/maphp?hl=en&tab=wl&q
 - http://www.flickr.com/
 - http://www.facebook.com/
 - http://www.linkedin.com/

Web dizajn i programiranje - FOI Prof.dr.sc. D.Kermek, Fakultet organizacije i informatike, Varaždin

3

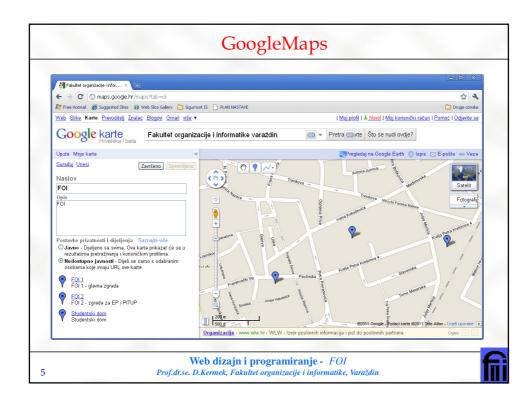
4

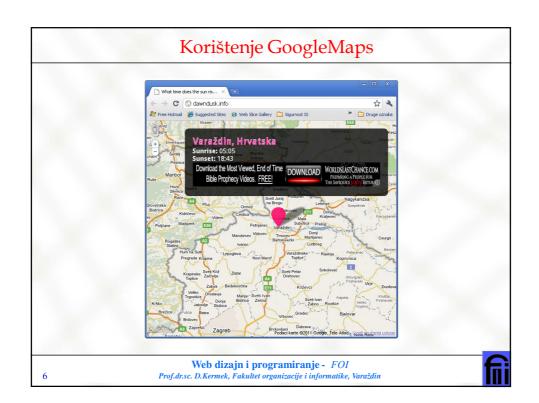

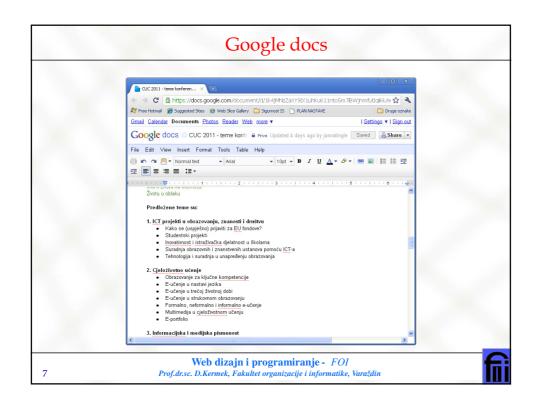
GMail - Google Mail C A https://mail.google.com/mail/?tab \$ Q gested Sites 🛭 😝 Web Slice Gallery 🗀 Sigurnost IS 📑 PLAN Gmail Kalendar Dokumenti Fotografije Sites Web više ▼ Pretraži poštu Pretraži web Prikaži opcije pretraživanja Stvori filtar **G**Mail Kliknite ovdje da biste omogućili obavijesti radne površine za Gmail. Saznajte više Sakrij □ ▼ Arhiviranje Prijavi neželjenu poštu izbriši Premjesti u/na ▼ Oznake ▼ Više radnji ▼ Osvježi Kontakt Zadaci 1 - 50 od 882 Starije > Najstarije » Sebastian [javaee6-codecamp] EJB vs Backingbeans - Hi All 00:53 Nova poruka Microsoft Certified Prof. Cloud First IT: Managing a Growing Network - Dea 22:33 Pristigla pošta (785) Buzz 🗫 Top 10 Backup and DR Secrets You Can't Afford I Virtualization Review Virtualization Review: VDI "Science Experiments" 15. 4. Sa zviezdicom 😭 Poslana pošta Skice Redmond Channel Partner. RCPU Virtualization Edition: SP1 for Hyper-V Serv 14. 4. Derek Melber, Microsoft MVP, on Windows 7 Leas Redmond magazine 14.4. AppTrends: IE 10 Previewed at Mix '11, VMware's AppTrends Putovanje National Geographic Trav. Special Offer on National Geographic Traveler! -Još 6▼ FOSE 2011 Conference and. Additional Keynotes Announced! - FOSE 2011 Add 14. 4. Microsoft Certified Prof. Tap into the Business-Changing Benefits of Clou 14.4. Lee Pender, Redmond Maga. Reader Survey, T-shirts - Redmond magazine Dear Scott Bekker, Redmond Ch. Salary Survey, iPad 2 - Redr Dragutin Kermek Redmond magazine Implementing an Effective Email Retention Strate 14. 4. Microsoft Certified Prof. TIME IS RUNNING OUT - 1 Month Free 2011 NEW 14.4. TODAY - Top 5 Proven Marketing Strategies of M Kaseya Webinar Series 14. 4.

Web dizajn i programiranje - FOI

Prof.dr.sc. D.Kermek, Fakultet organizacije i informatike, Varaždin

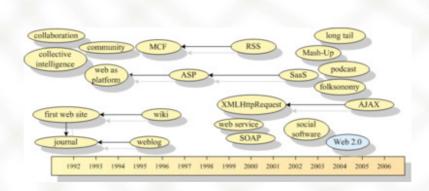
Razine Web 2.0

- Razina 3: Aplikacija može samo postojati na mreži, njena snaga proizlazi iz mreže i veza koje se uspostavljaju između ljudi ili aplikacija (eBay, craigslist, Wikipedia, del.icio.us, Skype)
- Razina 2: Aplikacija može postojati offline no svoju svoju jedinstvenu prednost postiže online (Flickr).
- Razina 1: Aplikacija može uspješno postojati offline no postiže dodatne osobine kada je online (Writely, Google Docs & Spreadsheets)
- Razina 0: Aplikacija se primarno koristi online no ona će raditi jednako i offline ukoliko su podaci u lokalnom cacheu (MapQuest, Yahoo! Local, and Google Maps).

Web dizajn i programiranje - FOI Prof.dr.sc. D.Kermek, Fakultet organizacije i informatike, Varaždin

Vremenska crta Web 2.0 termina

http://en.wikipedia.org/wiki/Web 2.0

fii

Web 2.0 termini

- Mashup (web application hybrid) webmjesto ili web aplikacija koja kombinira sadržaj iz više od jednog izvora u integrirano iskustvo http://en.wikipedia.org/wiki/Mashup_%28web_application_hybrid%29
- **Podcast** je multimedijska datoteka koja se distribuira (uz plaćanje ili besplatno) preko Interneta korištenjem mreže distributera kako bi se prikazala na mobilnim uređajima ili PC-u http://en.wikipedia.org/wiki/Podcast

Web dizajn i programiranje - FOI Prof.dr.sc. D.Kermek, Fakultet organizacije i informatike, Varaždin

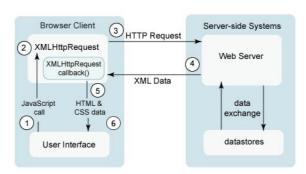

AJAX

- AJAX Asynchrounous JavaScript + XML
- Ponovno definiranje uloge Web aplikacija
- Klijent postaje jak
- 4 principa AJAX-a (D.Crane, E.Pascarelo:Ajax in Action)
 - preglednik sadrži aplikaciju, ne sadržaj
 - poslužitelj isporučuje podatke (XML, JSON), ne sadržaj (HTML)
 - ⊫ korisnička interakcija s aplikacijom može biti tekuća i kontinuirana
 - ≡ to je stvarno kodiranje i zahtjeva disciplinu (?)

Obrada korisničke akcije

- 1. Korisnik generira događaj na strani klijenta. To uzrokuje poziv Javascript funkcije
- Javascript funkcija kreira i konfigurira XMLHttpRequest objekt na klijentskoj strani i definira funkciju povratnog poziva (callback)
- 3. XMLHttpRequest objekt stvara poziv asinkroni HTTP zahtjev za web poslužitelja
- 4. Web poslužitelj obrađuje zahtjev i vraća XML dokument koji sadrži rezultat
- XMLHttpRequest objekt poziva funkciju povratnog poziva i vraća odgovor od web poslužitelja koji sadrži rezultat
- 6. Klijent ažurira HTML DOM predstavljajući stranicu s novim podacima

Web dizajn i programiranje - FOI Prof.dr.sc. D.Kermek, Fakultet organizacije i informatike, Varaždin

13

fii

XMLHttpRequest

```
interface XMLHttpRequest {
   attribute EventListener <a href="mailto:onreadystatechange">onreadystatechange</a>;
   readonly attribute unsigned short readyState;
   void open(in DOMString method, in DOMString url);
   void open (in DOMString method, in DOMString url, in boolean async);
   void open (in DOMString method, in DOMString url, in boolean async, in
   DOMString user);
   void open (in DOMString method, in DOMString url, in boolean async, in
   DOMString user, in DOMString password);
   void setRequestHeader(in DOMString header, in DOMString value);
   void send();
   void send(in DOMString data);
   void send(in Document data);
   void abort();
   DOMString getAllResponseHeaders();
   DOMString getResponseHeader(in DOMString header);
   readonly attribute DOMString responseText;
   readonly attribute Document responseXML;
   readonly attribute unsigned short status;
   readonly attribute DOMString statusText;
```

fili

XMLHttpRequest atributi

- onreadystatechange rukovatelj događaja koji se poziva kod svake promjene stanja
- readyState stanje objekta
 - 0 = uninitialized
 - 1 = loading
 - 2 = loaded
 - 3 = interactive
 - 4 = complete
- responseText odgovor kao string
- responseXML odgovor kao XML
- status brojčani status (npr. 404 za "Not Found" ili 200 for "OK")
- statusText status kao string (npr. "Not Found" ili "OK")

fil

Web dizajn i programiranje - FOI Prof.dr.sc. D.Kermek, Fakultet organizacije i informatike, Varaždin

15

AJAX razvoj

- Zbog pozadinske komunikacije s poslužiteljem i obrade primljenih podataka korisno je imati pregled nad poslanim zahtjevom i vraćenim podacima odgovora
- Za Firefox preglednika postoji vrlo koristan dodatak Firebug
- Za Chrome preglednika također postoji vrlo koristan dodatak Razvojni programer
- Za Internet Explorer preglednika također postoji vrlo koristan dodatak Developer Tools
- Vlastito iskustvo pokazalo da su gotovo nezamjenjivo u raznim fazama rada s AJAX-om

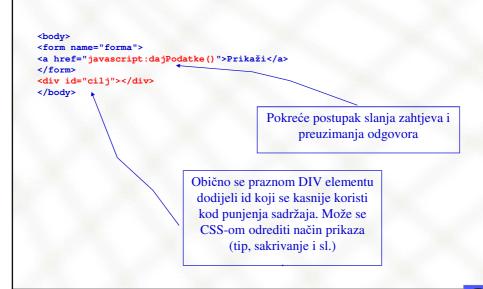
Ajax primjer 1 - podaci: ajax_1.xml

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8" standalone="yes"?>
<kolegiji>
<name studij="IS" sifra="01">ALGORITMI</name>
<name studij="IS" sifra="02">ARHITEKTURA RACUNALNIH SUSTAVA</name>
<name studij="IS" sifra="03">AUTOMATIZACIJA UREDSKOG POSLOVANJA</name>
<name studij="IS" sifra="04">BAZE PODATAKA</name>
<name studij="IS" sifra="71">DIREKTNI MARKETING</name>
...
</kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji</kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji></kolegiji</kolegiji></kolegiji></kolegiji</kolegiji></kolegiji</kolegiji></kolegiji</kolegiji></kolegiji</kolegiji></kolegiji</kolegiji</kolegiji</kolegiji</kolegiji</kolegiji</to>
```

Web dizajn i programiranje - FOI Prof.dr.sc. D.Kermek, Fakultet organizacije i informatike, Varaždin

Ajax primjer 1. - slanje podataka

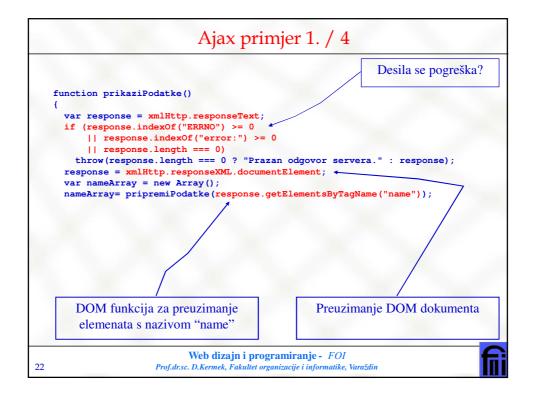

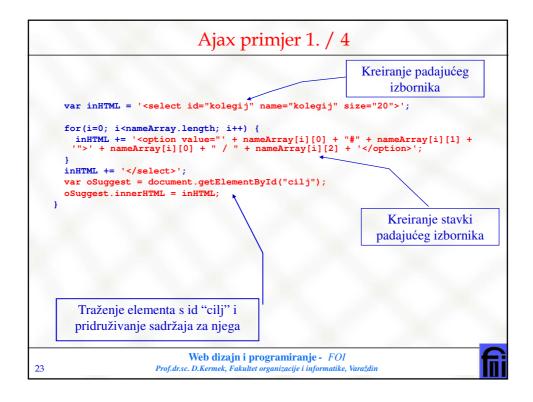
Web dizajn i programiranje - FOI Prof.dr.sc. D.Kermek, Fakultet organizacije i informatike, Varaždin


```
Ajax primjer 1. / 1
                                                                Funkcija za kreiranje
   <script language="JavaScript" type="text/javascript">
                                                                 XmlHttpRequest
                                                                      objekta
   var xmlHttp = createXmlHttpRequestObject();
   function createXmlHttpRequestObject()
                                                                     Kreiranje
     var xmlHttp;
                                                                 XmlHttpRequest
     try {
   xmlHttp = new XMLHttpRequest();
                                                                      objekta
     } catch(e) {
       var XmlHttpVersions = new Array('MSXML2.XmlHttp', 'Microsoft.XmlHttp');
       for (var i=0; i<XmlHttpVersions.length && !xmlHttp; i++)
           xmlHttp = new ActiveXObject(XmlHttpVersions[i]);
                                                                       Kreiranje
         catch (e) {}
                                                                   XmlHttpRequest
                                                                     objekta za IE
     if (!xmlHttp)
       alert("Problem kod kreiranja XMLHttpRequest objekta.");
       return xmlHttp;
                             Web dizajn i programiranje - FOI
19
                      Prof.dr.sc. D.Kermek, Fakultet organizacije i informatike, Varaždin
```

```
Ajax primjer 1. / 2
                                                       Definiranje metode i
                                                       dokumenta za poziv
   function dajPodatke()
    if(xmlHttp) {
       xmlHttp.onreadystatechange = preuzmiPodatke;
           xmlHttp.send(null);
         } else { // ako je XMLHttpRequest objekt zauzet...
       } catch(e) {
          alert("Problem kod povezivanja na server:\n" + e.toString());
                                      Funkcija koje se periodičko poziva
                                          tijekom izvođenja zahtjeva
                         Web dizajn i programiranje - FOI
20
                    Prof.dr.sc. D.Kermek, Fakultet organizacije i informatike, Varaždin
```



```
function pripremiPodatke(resultsXml)

{
    var resultsArray= new Array();
    for(i=0,i<resultsXml.length;i++) {
        var $\studentumerright{studij} = resultsXml.item(i).getAttribute("studij");
        var $\sifra = resultsXml.item(i).getAttribute("sifra");
        var $\saziv = resultsXml.item(i).firstChild.data;
        var $\spodaci = new Array(\sifra, \sinaziv);
        resultsArray[i] = \spodaci;
    }
    return resultsArray;
}

DOM funkcije za preuzimanje
    atributa i prvog podčvora

Web dizajn i programiranje - FOI

Prof.dr.sc. D.Kermek, Fakultet organizacije i informatike, Varaždin
```

Ajax primjer 1.- pogreska

```
function dajPodatke()
{
   if(xmlHttp) {
      try {
        if (xmlHttp.readyState === 4 || xmlHttp.readyState === 0) {
            xmlHttp.open("GET", "ajax_1_pogreska.xml", true);
            xmlHttp.onreadystatechange = preuzmiPodatke;
            xmlHttp.send(null);
      } else { // ako je XMLHttpRequest objekt zauzet...
      }
   } catch(e) {
      alert("Problem kod povezivanja na server:\n" + e.toString());
   }
}
```

Web dizajn i programiranje - FOI Prof.dr.sc. D.Kermek, Fakultet organizacije i informatike, Varaždin

Neispravan XML

Ajax primjer 1. - pogreska – podaci: ajax_1_pogreska.xml

Ajax primjer 2. - slanje XML-a

```
function dajPodatke()
{
   if(xmlHttp) {
      try {
      if (xmlHttp.readyState == 4 || xmlHttp.readyState == 0) {
           xmlHttp.open("GET", "ajax_2.php", true);
           xmlHttp.onreadystatechange = preuzmiPodatke;
           xmlHttp.send(null);
      } else { // ako je XMLHttpRequest objekt zauzet...
    }
   } catch(e) {
      alert("Problem kod povezivanja na server:\n" + e.toString());
   }
}
```

Web dizajn i programiranje - FOI Prof.dr.sc. D.Kermek, Fakultet organizacije i informatike, Varaždin

27

Ajax primjer 2 – podaci: ajax_2.php

```
<?php
    $url = "ajax_1.xml";

if(! ($fp = fopen($url,'r'))) {
    echo "Problem: nije moguće otvoriti url: " . $url;
    exit;
}

// XML data
    $xml_string = fread($fp, 10000);
    fclose($fp);

// create a DOM object from the XML data
    $domdoc = new DomDocument;
    $domdoc =>loadXML($xml_string);

    header("Content-Type: text/xml");
    echo $domdoc->saveXML();

važno je postaviti
```

fii

Ajax primjer 3. - slanje XML-a

```
function dajPodatke()
{
   if(xmlHttp) {
      try {
      if (xmlHttp.readyState == 4 || xmlHttp.readyState == 0) {
           xmlHttp.open("GET", "ajax_3.php", true);
           xmlHttp.onreadystatechange = preuzmiPodatke;
           xmlHttp.send(null);
      } else { // ako je XMLHttpRequest objekt zauzet...
      }
   } catch(e) {
      alert("Problem kod povezivanja na server:\n" + e.toString());
   }
}
```

Web dizajn i programiranje - FOI Prof.dr.sc. D.Kermek, Fakultet organizacije i informatike, Varaždin

Ajax primjer 3 - podaci: ajax_3.php

fii

Ajax primjer 3 – podaci: ajax_3.php

Web dizajn i programiranje - FOI Prof.dr.sc. D.Kermek, Fakultet organizacije i informatike, Varaždin fil

Ajax primjer 4 – prikaz rada

```
function dajPodatke()
{
   if(xmlHttp) {
        if (xmlHttp.readyState == 4 || xmlHttp.readyState == 0) {
            xmlHttp.open("GET", "ajax_4.php", true);
            xmlHttp.onreadystatechange = preuzmiPodatke;
            xmlHttp.send(null);
        } else { // ako je XMLHttpRequest objekt zauzet...
        }
    } catch(e) {
        alert("Problem kod povezivanja na server:\n" + e.toString());
    }
}
```

fii

Ajax primjer 4 - prikaz rada

Web dizajn i programiranje - FOI Prof.dr.sc. D.Kermek, Fakultet organizacije i informatike, Varaždin

fil

Ajax primjer 4 – prikaz rada

Ajax primjer 4 – podaci: ajax_4.php

Web dizajn i programiranje - FOI Prof.dr.sc. D.Kermek, Fakultet organizacije i informatike, Varaždin

35

Ajax primjer 5. - slanje HTML-a

Nije u izvornom AJAX duhu jer se prenosi HTML sadržaj

fil

Ajax primjer 5. - podaci: ajax_5.php

```
<?php
   echo "<select id=\"kolegij\" name=\"kolegij\" size=\"20\">
   <option value=\"BS#01\">BS / ENGLESKI JEZIK I</option>
   <option value=\"BS#24\">BS / ENGLESKI JEZIK II</option>
   <option value=\"BS#02\">BS / FINANCIJSKE INSTITUCIJE I TRŽIŠTE
KAPITALA</option>
   <option value=\"BS#03\">BS / INFORMATIKA I</option>
   <option value=\"BS#04\">BS / INFORMATIKA II</option>
   <option value=\"BS#05\">BS / IS U UREDSKOM POSLOVANJU</option>
   <option value=\"BS#05\">BS / IS U UREDSKOM POSLOVANJU</option>
   <option value=\"BS#06\">BS / IS ZAŠTITE OKOLIŠA</option>
   <option value=\"BS#06\">BS / KOMUNICIRANJE U ORGANIZACIJI</option>
   <option value=\"BS#08\">BS / MATEMATIKA I</option>
   <option value=\"BS#09\">BS / MATEMATIKA II</option>
   <option value=\"BS#10\">BS / NJEMACKI JEZIK I</option>
   <option value=\"BS#11\">BS / NJEMACKI JEZIK II</option>
   <option value=\"BS#11\">BS / NJEMACKI JEZIK II
```

Web dizajn i programiranje - FOI Prof.dr.sc. D.Kermek, Fakultet organizacije i informatike, Varaždin

Ajax primjer 6. - pretraživanje podataka

```
<body>
  <form name="forma">
    Naziv kao: <input id="naziv" name="naziv" maxlength="20"
    onkeyup="dajPodatke(this.value);">
    </form>
    <div id="cilj"></div>
    </body>
```

Nakon otpuštanje tipke poziva se funkcija dajPodatke kojoj se prenosi upisani naziv za traženje podataka

fil

Ajax primjer 6. - slanje XML-a

```
function dajPodatke(naziv)
{
    if(xmlHttp) {
        try {
            if (xmlHttp.readyState == 4 || xmlHttp.readyState == 0) {
                 xmlHttp.open("GET", "ajax_6.php?naziv=" + naziv", true);
                 xmlHttp.onreadystatechange = preuzmiPodatke;
                 xmlHttp.send(null);
            } else { // ako je XMLHttpRequest objekt zauzet...
        }
    } catch(e) {
        alert("Problem kod povezivanja na server:\n" + e.toString());
    }
}
```

Web dizajn i programiranje - FOI Prof.dr.sc. D.Kermek, Fakultet organizacije i informatike, Varaždin

Ajax primjer 6 - podaci: ajax_6.php

```
<?php
$dbc = mysqli_connect("localhost", "WebDiP2013", "FOI", "PzaWeb");
if(! $dbc) {
    echo "Problem kod povezivanja na bazu podataka!";
    exit;
}

$result = mysqli_query($dbc, $query);

$output = '<?xml version="1.0" encoding="utf-8" standalone="yes"?>';
    $output .= '<kolegiji>';

$query = 'SELECT studij, sifra, katedra, naziv FROM kolegiji ';
    if(isset($_GET["naziv"])) {
        $query .= 'WHERE naziv like "%' . $_GET["naziv"] . '%" ';
    }
    $query .= 'ORDER BY studij, naziv';
}
```

fil

Ajax primjer 6 – podaci: ajax_6.php

Web dizajn i programiranje - FOI Prof.dr.sc. D.Kermek, Fakultet organizacije i informatike, Varaždin

JSON

- JSON:
 - JavaScript Object Notation JavaScript-no označavanje objekta
 - Lagani tekstu orijentirani format podataka
 - Neovisan o jeziku
 - **■** Samoopisujući
 - Lagan za razumijevanje

JSON

- Sintaksa:
 - podaci su u obliku parova naziv/vrijednost
 - podaci su odvojeni zarezom
 - vitičaste zagrade sadrže objekte
 - pravokutne zagrade sadrže nizove

Web dizajn i programiranje - FOI Prof.dr.sc. D.Kermek, Fakultet organizacije i informatike, Varaždin

JSON

- JSON vrijednosti mogu biti:
 - brojevi (cjeloborni ili decimalni)
 - string (u dvostrukim navodnicima)
 - Boolean (true, false)
 - niz (u pravokutnim zagradama)
 - object (u vitičastim zagradama)
 - null

JSON

```
[
{"studij":"BS", "sifra":"01", "naziv":"ENGLESKI JEZIK I"},
{"studij":"BS", "sifra":"24", "naziv":"ENGLESKI JEZIK II"},
{"studij":"BS", "sifra":"02", "naziv":"FINANCIJSKE INSTITUCIJE
I TR\u017dI\u0160TE KAPITALA"},
...
]
```

Web dizajn i programiranje - FOI Prof.dr.sc. D.Kermek, Fakultet organizacije i informatike, Varaždin

Ajax primjer 7. - slanje JSON-a

```
function dajPodatke(naziv)
{
   if(xmlHttp) {
      try {
      if (xmlHttp.readyState == 4 || xmlHttp.readyState == 0) {
            xmlHttp.open("GET", "ajax_7.php", true);
            xmlHttp.onreadystatechange = preuzmiPodatke;
            xmlHttp.send(null);
      } else { // ako je XMLHttpRequest objekt zauzet...
      }
   } catch(e) {
      alert("Problem kod povezivanja na server:\n" + e.toString());
   }
}
```

fii

Ajax primjer 7. - slanje JSON-a function prikaziPodatke() var response = xmlHttp.responseText; if (response.indexOf("ERRNO") >= 0 || response.indexOf("error") >= 0 || response.length === 0) throw(response.length === 0 ? "Prazan odgovor servera." : response); nameArray = JSON.parse(xmlHttp.responseText); var inHTML = '<select id="kolegij" name="kolegij" size="20">'; Pretvaranje dobivenog teksta u JSON podatak inHTML += '</select>'; var oSuggest = document.getElementById("cilj"); oSuggest.innerHTML = inHTML; Web dizajn i programiranje - FOI Prof.dr.sc. D.Kermek, Fakultet organizacije i informatike, Varaždin

Ajax primjer 7 – podaci: ajax_7.php

Ajax primjer 7 – podaci: ajax_7.php

Web dizajn i programiranje - FOI Prof.dr.sc. D.Kermek, Fakultet organizacije i informatike, Varaždin

AJAX biblioteke

- Važnost AJAX može se vrednovati i u velikom broju biblioteka koje su nastale u relativno kratkom razdoblju
 - **■** jQuery
 - MooTools
 - ≡ jMaki
- Također postoji veliko broj aplikacijskih okvira (framework) za AJAX kojima se pojednostavljuje razvoj RIA
 - **■** Prototype
 - Angular

Korištena i dodatna literatura

- http://www.w3.org/TR/XMLHttpRequest/
- http://www.ajaxmatters.com/
- http://java.sun.com/developer/technicalArticles/J2EE/AJAX/DesignStrategies/
- http://vyk1.spaces.live.com/Blog/cns!EBE3A761F939F926!1051.en try
- http://blog.coderlab.us/rasmus-30-second-ajax-tutorial/
- http://www.w3schools.com/dom/dom_http.asp
- http://developer.mozilla.org/en/docs/AJAX
- http://developer.mozilla.org/en/docs/Gecko_DOM_Reference
- http://www.xul.fr/en-xml-ajax.html
- https://ajax.dev.java.net/
- http://www.telerik.com//helpdeskbeta/

Web dizajn i programiranje - FOI Prof.dr.sc. D.Kermek, Fakultet organizacije i informatike, Varaždin fii